

ומאחר שאמר הכתוב: "במספר שני תבואות ימכר לך", משמע שאין הקרקע מכורה כלל, אלא תבואות של כל שנה שעד היובל.⁽¹⁾

מתניתא מסייע לו לריש לקיש:

דתניא:

א. הבכור אינו נוטל פי שנים בירושת אביו, אלא במה שהיה מוחזק ביד אביו בשעת מיתתו, אבל במה שהיה "ראוי" בשעת מיתה לבוא אל האב, אין הבכור נוטל בו פי שנים, ומשום שנאמר: "כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים, בכל אשר ימצא לו", ודרשו חכמים: "אשר ימצא", פרט לראוי.

ב. כיצד: מת אבי אביו לאחר שמת אביו של הבכור, והרי אביו יורש את אביו בקבר, אין הבכור נוטל "פי שנים" בירושה זו, אלא נוטל כשאר כל הפשוטים חלק אחד, ומשום ששדה זו לא היתה מוחזקת ביד אביו של הבכור בשעת מיתתו, אלא "ראויה" היתה לבוא לו לכשימות אביו.

ג. ומכל מקום: **בכור נוטל פי שנים, בשדה**

חד בר חד [בן יחיד אחר בן יחיד] **עד זמן יהושע בן נון**, כך, שלא היתה "חלוקת ירושה" בשדה, כי אילו היתה חלוקת ירושה, אין לכל חולק בשדה אלא קנין פירות בלבד, שאינו מחייב במקרא בכורים.⁽¹⁰⁾

אבל מאחר שאמר רבי יוחנן עצמו: "קנין פירות כקנין הגוף דמי", אם כן אף שדה שהיתה בה "חלוקת ירושה", הרי בעליה חייבים להביא ממנה בכורים ולקרות עליהם.

אמר רבא: קרא ומתניתא [פסוק וברייתא] **מסייעי ליה לריש לקיש**, דאמר: "קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי".

קרא מסייע לו לריש לקיש:

שהרי נאמר: "וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו. במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך, **במספר שני תבואות ימכר לך** [כלומר: המחיר צריך שייקבע לפי מספר השנים שאחר היובל הקודם, ומספר השנים שנותר עד היובל, כי היות והשדה חוזרת לבעליה ביובל, הרי נמצא שאינו קונה אלא את מספר השנים שיש עד היובל]"?

ב-ח

— הרי הוא מביא מן התורה, אלא שאינו קורא, או שמן התורה פטור הוא אף מהבאה, ולדעת הסובר שמן התורה פטור הוא מהבאה, יכולים אנו לפרש את לשון הגמרא כפשוטה.

1. ראה ב"אילת השחר" בסוף הפרק, שהקשה: הרי בזה אין מחלוקת שאין לו אלא "קנין פירות", ולא נחלקו אלא אם "כקנין הגוף דמי", ואם כן מה הראיה מן הפסוק כמו ריש לקיש?! וראה מה שביאר שם.

לכל אחד חצי?! וראה בזה בתוספות לעיל מז ב ד"ה טבל, וב"קהלות יעקב" לגיטין הנדמ"ח סימן לד ד"ה ועפ"ז.

10. נתבאר על פי לשון רש"י שכתב: "לא משכחת שמביא וקורא", ומשמע שעיקר הקושיא היא משום מקרא בכורים, ונטה רש"י מלשון הגמרא "לא משכחת דמייתי בכורים". וראה לעיל מז ב בהערה 6, שהובאה מחלוקת ראשונים, אם כשקנה הלוקח קנין פירות בלבד — למאן דאמר "קנין פירות לאו כקנין הגוף"

החוזרת לאביו ביובל, כגון שמכר אביו שדה ומת, וחזרה השדה ביובל, והרי בני המוכר חולקים בה, דין הוא שיטול הבכור פי שנים בשדה זו, ואין אנו אומרים: הרי לא היתה "מוחזקת" לאביו בשעת מיתה, שהרי מכורה היתה.

והטעם בזה, כי ללוקח לא היתה בשדה אלא "קנין פירות", ו"קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי", ואם כן עיקר השדה היתה של אביו ולא של הלוקח, והרי אני קורא בה "בכל אשר ימצא לו".

אמר אביי: נקטינן [מסורת מאבותינו מנהג מרבותינו]:

בעל בנכסי אשתו, בעל שיורד לדין עם מערער על השדה שהכניסה לו אשתו בנכסי מלוג, צריך הרשאה מאשתו כדי לדון עם

המערער, שאם לא כן אומר המערער לבעל "לאו בעל דברים דידי את", שאתה אין לך אלא קנין פירות בשדה, ו"קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי".

ולא אמרן שצריך הבעל הרשאה, אלא בכגון דלא נחית [ירד] הבעל לדון עם המערער אפירי [על הפירות], שאין הוא דן עם המערער על הפירות כלל.⁽²⁾

אבל נחית הבעל לדון עם המערער אפירי, שוב אינו צריך הרשאה.

כי מיגו דמשתעי דינא אפירי [מתוך שדן עם המערער על הפירות] שבוה הרי ודאי "בעל דבר" הוא, לכן משתעי דינא אגופא [יכול הוא לדון עם המערער גם על הגוף], ואף שאין הגוף שלו אלא של אשתו.

הדרן עלך פרק השולח

2. נחלקו הפוסקים בביאור דברי הגמרא:

לשון השולחן ערוך [חושן משפט קכב ח]: הבעל שבא לדון עם אחר שמחזיק בנכסי מלוג של אשתו, צריך הרשאה, ואם יש פירות בקרקע, מתוך שיש לו לדון על הפירות דן על העיקר ואינו צריך הרשאה.

והסמ"ע חלק, וכתב שם: אף אם אין עליו עתה פירות שכבר נתלשו משם, מכל מקום כיון

דהשדה עומד לפירות לשנים הבאים, דן גם על גוף הקרקע, ולא נתמעט כאן אלא קרקע שאינו מגדל פירות כלל, לדעת רב האי, ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע, ולא נתמעט אלא כשהבעל והאשה מודים שהפירת נתנו לנתבע על כמה שנים והגוף לאשתו, והנתבע אומר שגם הגוף הוא שלו.

פרק הניזקין

מתניתין:

א. הניזקין [אנשים שניזוק ממונם על ידי אנשים אחרים⁽¹⁾], שמיין להן את נזקן,⁽²⁾ וגובין אותו בעידית [קרקע מעולה]⁽³⁾ שבנכסי המזיק.

ב. ובעל חוב [מלוה] גובה את חובו בקרקע בינונית.

ג. וכתובת אשה נגבית בזיבורית [קרקע פחותה ורעה⁽⁴⁾], ובגמרא יתבאר, אם מדובר בגרושה הגובה את כתובתה מבעלה, או באלמנה הגובה מן היתומים.

רבי מאיר חולק ואומר: לא בעל חוב בלבד

פרק זה עוסק ברובו בדיני ממונות, והוא נשנה בתוך מסכת גיטין, כיון שבפרק השולח נשנו הלכות שנתקנו "מפני תיקון העולם", ולכן סמך התנא לכאן את פרק "הניזקין", העוסק אף הוא בעניינים שנאמר עליהם שהם "מפני תיקון העולם".

ושונה כאן התנא במשנה את ההלכות שנאמרו מפני תיקון העולם. ובגמרא יתבאר מזה הוא "תיקון העולם" שיש בכל אחת מהן:

אין לו מעות, ורוצה לפרוע לו קרקע לפי שומא, צריך ליתן לו מקרקע מעולה שלו; ומשמע, שאם יש לו מעות, מחוייב ליתן אותן לניזק, ואי אפשר לו לפוטרו בקרקע, ואף לא מן העידית. וכתבו האחרונים, שהתוספות [מט א סוף ד"ה כגון] סוברים, שכסף וקרקע שוים. ומחלוקת רש"י ותוספות היא איך לפרש את דברי רב הונא [בבא קמא ט א] "או כסף או מיטב". כי יש לפרש ששניהם שוים, ויש לפרש, אם יש לו כסף יתן כסף, ואם לאו יתן מיטב. וראה ברש"ש, וחתם סופר, ובשלחן ערוך חושן משפט טיט א, בסמ"ע ושי"ך, וביאור הגר"א. ד. בביאור לשון "עידית" הביא הערוך קרא "את כל נאות יעקב" [איכה ב ב], ומתרגמינן: "ית כל עידית יעקב"; וראה עוד ב"תפארת ישראל" על המשניות [אות א].

4. בביאור לשון "זיבורית", ראה ב"תפארת ישראל" [אות ג], וב"תוספות יום טוב" מקואות י א.

1. הן שהזיקו בגופן, הן שהזיקו על ידי ממון ששמירתם עליהם מאיר.

2. כך פירש רש"י. וראה ב"תפארת יעקב" שתמה, מאי קא משמע לן "שמיין"? ואכן בר"ן כתב: "כשבאין להגבות לניזק מנכסי המזיק, שמיין לו בעידית", ולדבריו, לשון "שמיין", מתייחס גם לבעל חוב וכתובת אשה.

3. א. שנוח לו לאדם לגבות מועט מקרקע עידית, ולא לגבות הרבה מזיבורית, רש"י. כי את העידית יוכל למכור בנקל, ראה בבא קמא ז ב. ב. ומה שלא פירש רש"י, ש"עידית" היא אפילו עידית, וכל שכן בינונית וזיבורית, משום שרש"י סובר כשיטת הרא"ש [בבא קמא פ"א סימן ב'], שאם אין המזיק רוצה לתת לו בינונית אי אפשר לכופו. ולשיטת הרמ"ה שם, ב"עידית" היינו אפילו עידית, וכל שכן שיכול הוא לתבוע בינונית או זיבורית, על פי "פני יהושע". ג. כתב רש"י [בגמרא ד"ה מן העידית], שאם

גובה מן הבינונית, אלא אף כתובת אשה בבינונית.

ד. אין נפרעין, אפילו ניזקין, את גביית את נזקם מנכסים משועבדים [שנמכרו ללקוחות], במקום שיש ברשותו של המזיק נכסים בני חורין, ואפילו⁽⁵⁾ אם הנכסים שברשות המזיק הן זיבורית [והנכסים שמכר ללקוחות הם עידיית].

ה. אין נפרעין מנכסי יתומין, אלא מן הזיבורית. ובגמרא יתבאר אם מקטנים דווקא, או אפילו מגדולים. וכן יתבאר אם בבעלי חובות דווקא תיקנו, או גם בניזקין.

ו. הגזול שדה ומכרה, וזרעה ללקוחות ועשתה פירות, וכן אם השביחו את הקרקע, הרי הנגזל מוציא מהם את השדה כמות שהיא, עם פירותיה ושבחה, ואינו משלם הנגזל ללקוחות שהשביחו את השדה וגידלו את פירותיה אלא רק את הוצאותיהם.⁽⁶⁾ וכאשר הלקוחות חזרין על הגזלן "המוכר", לגבות ממנו את הפסדם, הרי שאת דמי הקרקע עצמה, כפי ששילמו לגזלן המוכר בעת ש"מכרה" להם, גובים הם אף מנכסים משועבדים, דהיינו, מנכסים אחרים שמכר המוכר הגזלן מרכושו ללקוחות אחרים.

אבל אין מוציאין מנכסים משועבדים, לא לאכילת פירות [עבור הפירות שהוציא הנגזל מידי הלקוחות, והפסידו בכך הלקוחות את אכילת פירות השדה⁽⁷⁾], ולא לשבח קרקעות [עבור שבח הקרקעות] שהוציא מהם הנגזל, אלא גובים את דמי הפסדים האלו מהגזלן רק מנכסים בני חורין שבידו, ולא מנכסים אחרים שלו שמכר לאנשים אחרים.⁽⁸⁾

וכן אין מוציאין למזון האשה והבנות שהבעל חייב במזונות אשתו, וכן חייב האב במזונות בנותיו עד שינשא, וכן חייב הן את מזונותיהן מנכסים בני חורין, ולא מנכסים משועבדין.

וכל הדינים האלו שנזכרו כאן, הם מפני תיקון העולם, וכפי שיתבאר בגמרא.

ז. והמוצא מציאה ומחזירה, והבעלים טוענים שלא החזיר את כולה, אלא רק את חלקה, לא ישבע המוצא שבועת מודה במקצת הטענה, מפני תיקון העולם.⁽¹⁰⁾

גמרא:

שנינו במשנה: "הניזקין שמין להן בעידיית

א ד"ה דאמרי. [וכן לשון הגמרא לקמן מט ב למחר בית דין יורדין לנכסי וכו'].

8. כן פירש רש"י, ואכילת פירות ושבח קרקעות, היינו לאחר שמנכה את ההוצאות שכבר שילם לו הנגזל עבורן.

וראה בפירוש הרמב"ם על המשניות, ובהלכות גזילה ט ח, שפירש בענין אחר.

9. מאירי.

10. דין המוצא מציאה לא ישבע, נשנה בנפרד

5. לשון אפילו זיבורית, משמע, וכל שכן בינונית, והיינו בניזקין, כי בבעל חוב אם הבינונית בני חורין, אין כאן תיקון העולם, כי כך הוא עיקר דינו, "תפארת יעקב".

6. כדין היורד לשדה חברו שלא ברשות, תוספות בבא מציעא יד ב.

7. בפשוטו "מוציאין" היינו הלקוחות. ויתכן לפרש, אין בית דין מוציאין, כי לטרוף מלקוחות צריך רשות בית דין, ראה בשולחן ערוך חושן משפט צח ט, ובתוספות כתובות צח

וכו' מפני תיקון העולם".

ותמחה הגמרא: וכי הלכה זו תקנת חכמים היא **מפני תיקון העולם!**?

הלא הלכה דאורייתא היא! דכתיב [שמות כב ד]: "כי יבער איש שדה או כרם, ושלח את בעירה, ובער בשדה אחר **מיטב שדהו ומיטב כרמו ישרם**"! (11)

אמר [תירץ] אבוי: אכן דין גביית ניזקין בעידית מן התורה הוא. ומה ששנינו שהוא "מפני תיקון העולם", לא צריכא לומר כן אלא לרבי ישמעאל, דאמר: מדאורייתא רק ב"דניזק שיימינן".

קא משמע לן משנתנו, שתיקנו חכמים מפני תיקון העולם, שיהיו אנשים נזהרים מלהזיק בגופם או בממונם, להחמיר באופן השומא של גביית הניזקין, ושיימינן אפילו בעידית דמיזיק.

דהיינו, אם היתה הזיבורית של המזיק מעולה ושוה כעידית של ניזק, הרי שעל אף שמדין תורה היה המזיק משלם את הנזק רק מהזיבורית שלו, כיון שהיא שוה לעידית של

ניזק, בכל זאת, מפני תיקון העולם, תיקנו חכמים שישלם המזיק מעידית של נכסיו.

ומפרשינן: מאי רבי ישמעאל [היכן מצינו את דברי רבי ישמעאל] שאומר מדאורייתא בדניזק שיימינן.

דתניא: זה שנאמר בתורה: "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישרם", היינו, שתהא השומא של גביית הנזק לפי מיטב [עידית] שדהו של ניזק, ומיטב כרמו של ניזק, דברי רבי ישמעאל.

רבי עקיבא אומר: לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית. ולהלן יבואר שלדעת רבי עקיבא הניזק גובה מעידית של מזיק מדאורייתא.

וקל וחומר למזיק את ההקדש, שגובה מעידית.

והניחה הגמרא עתה, שלפי רבי ישמעאל "מיטב שדהו של ניזק", פירושו: תשלום הנזק לפי הערך של ערוגה השמינה ביותר שבשדות הניזק, (12) ולפיכך פרכינן:

שאם שילח אדם את בהמתו, ואכלה ערוגה של בית סאה בשדה חברו, שמין את הערוגה היפה שבכל שדה הניזק, ונותן לו המזיק את דמיה, ואפילו היתה הערוגה שנוקה ערוגה כחושה. רש"י.

ומה שהביא לטעות במילתיה דרבי ישמעאל, ולא מפרש שגובה קרקע המשובחת כעידית דניזק, היות ומתוך תשובתו של רבי עקיבא "לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית" משמע שרבי ישמעאל מחמיר על המזיק בשום דבר יותר מרבי עקיבא. ורבי עקיבא השיב לו

משאר דיני המשנה, שהרי נאמר עליו "מפני תיקון העולם" בפני עצמו. וראה בהקדמת המאירי לפרקין, שהנושא הראשון הוא "דיני הנכסים לענין פירעון", והשני במוצא מציאה וכו'; והמהרש"ל צידד, שרש"י לא גרס "מפני תיקון העולם" קמא, וראה שם במהר"ם ש"ף.

11. בבבא קמא ה א, למדו מכאן, שכל הניזקין גובין בעידית.

12. א. משמע עתה, שכוונת רבי ישמעאל לומר,

ולרבי ישמעאל, האומר "מיטב שדהו של ניזק":

הא תינח אכל ערוגה שמנה שבשדות הניזק, אכן משלם שמנה, כמו שהזיק.

אבל אכל כחושה — וכי משלם שמנה?! למה ישלם יותר ממה שהזיק? (13)

אמר תירץ רבי אידי בר אבין: הכא במאי עסקינן:

כגון שאכלה הבהמה פירות ערוגה העומדת בין הערוגות, (14) והיו הערוגות הכחושות והשמנות מעורבות זו אצל זו, ולא ידעינן אי ערוגה כחושה אכל, ואינו צריך לשלם אלא דמי כחושה, אי ערוגה שמנה אכל, וצריך לשלם דמי שמנה —

ועל זה אמרה תורה: "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם", ללמדנו, דמשלם ליה ממיטב [דמי שמנה].

אמר הקשה רבא: איך יתכן לפרש שכך היא כוונת התורה?!

והרי אילו ידעינן בוודאות דכחושה אכל, פשיטא לן דמשלם כחושה. ואם כן, השתא דלא ידעינן [כאשר איננו יודעים] מאיזו אכל, וכי משלם שמנה?!

והרי דין תורה הוא, שהמוציא ממון מחבירו, עליו מוטלת חובת הראיה, (15) ואם כן, למה נחייב את המזיק מספק?!

אלא, מכח קושיא זו, אמר פירש רב אחא

שכתב לפרש לולא דברי התוספות, וראה ברש"י ד"ה קמשמע לן. וב"תפארת יעקב".

13. כך פירשו תוספות בפירושו ראשון, וכן משמע מלשון רש"י בבבא קמא.

14. לשון "בין הערוגות" משמע, שזהו הגורם לחייבו לשלם במיטב, כי על ידי שבודאי יש לניזק ערוגות משובחות שהן "מיטב דניזק", לכן חייב לשלם כפי שהן שוות. אך אם היתה רק ערוגה אחת שספק לנו מה היתה, אין כאן "מיטב דניזק", ומספק לא ישלם שמנה, על פי "אילת השחר", וראה בהערה הבאה.

ולשון רש"י "מעורבות זו אצל זו", משמע, שאין די במה שעדיין יש לניזק ערוגה מיטב, אלא צריך שיהיה לנו מקום להסתפק במה שנאכל, על ידי מה שהיא סמוכה למשובחות. וראה ברש"י על רש"י ד"ה מיטב שדהו.

15. א. עליו להביא עדים לברר את הספק, ודין

שלא בא להחמיר עליו כל כך. ועל כן סלקא דעתין שלדעת רבי ישמעאל משלם המזיק יותר ממה שהזיק, תוספות. וכן משמע מלשון רש"י, ראה בד"ה לא בא הכתוב, ולהלן מט א ד"ה ורבי עקיבא. וראה עוד בתוספות הרא"ש, ברמב"ן וברשב"א בבא קמא.

ב. ראה ב"פני יהושע" שהקשה, אחרי שתירץ אביי את משנתנו כרבי ישמעאל, הסובר מיטב שדהו של ניזק, והיינו שמשלם המזיק בקרקע משובחת כעידית של ניזק, איך סלקא דעתין לפרש את כוונת רבי ישמעאל שישלם יותר ממה שהזיק?!

ואין לומר שהגמרא דקדקה מלשונו הכפולה של רבי ישמעאל "מיטב שדהו — של ניזק ומיטב כרמו — של ניזק", שרבי ישמעאל חידש עוד דין, מלבד מה שמשערים בדניזק, כי אם כן, מה תירץ רב אחא בר יעקב?!

ובפשוטו, דברי אביי לעיל הם אחרי מסקנת הגמרא, ראה בתוספות הרא"ש וברמב"ן.

וה"פני יהושע" לא ניחא ליה בזה, וראה מה

של הניזק, על אף שיש לו למזיק קרקעות משובחות ממנה.

ורבי עקיבא סבר: בשדותיו דמזיק שיימינן.

ולפיכך, אם היתה עידית של הניזק שוה כזיבורית של המזיק, הרי לדעת רבי ישמעאל משלם המזיק מזיבורית שלו, כיון שהיא "מיטב דניזק". ואילו רבי עקיבא מחמיר, ואומר: לא בא הכתוב להקל עליו, (2) לפוטרו

בר יעקב את דברי רבי ישמעאל באופן אחר:

מט-א **הכא** — במחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא — **במאי עסקינן** [באיזה אופן מדובר]? **כגון שהיתה שוה שדה עידית דניזק, כמו שדה זיבורית דמזיק.** (1)

רבי ישמעאל סבר: בקרקע דניזק שיימינן, שמים אנו את "מיטב שדהו" שאמרה תורה, שישלם המזיק בקרקע שנחשבת כמו העידית

דהשתא.

וכתב ה"חזון איש" [בגיטין סימן קמז פרק הניזקין], שלפי רבי ישמעאל הסובר "בדניזק שיימינן", אין מקום לספק, ואם בשעת ההיזק לא היתה לו קרקע שהיא כעידית דניזק, ואחר כך קנה אותה, ודאי חייב לתת לניזק ממנה, כיון שחיובו מעיקרא היה כדניזק אלא שלא חייבתו תורה לקנות, אבל אם קנה חייב לתת כמו עיקר חיובו.

וב"אילת השחר" כתב, שאם ננקוט, שאליבא דרבי עקיבא סגי בעידית שהיתה בשעת ההיזק, אם כן חוזרת קושיית תוספות, כי אם בשעת ההיזק היתה עידית שלו כזיבורית דניזק, ואחר כך קנה עידית כדניזק, הרי שלרבי עקיבא משלם בעידית דמעיקרא, ולרבי ישמעאל בעידית דהשתא!?

ג. ראה בראשונים להלן נ א, בענין "שפאי עידית", שכתבו, דבתר השתא אזלינן, וראה בהערות שם; והמאירי כתב, שאם אין לו עידית, והזיק, ואחר כך לקח עידית, פשיטא שמשמעבד בעידית.

2. כן כתב רש"י. ולפי זה, חזרה בה הגמרא ממה שהיתה סבורה לעיל מח ב [ראה שם בהערה 14], שמשונו של רבי עקיבא: "לא בא הכתוב אלא לשלם לניזקין מן העידית", יש ללמוד, שרבי ישמעאל מחמיר באיזה דבר יותר

דאורייתא הוא [בכא קמא מו ב] שנאמר "מי בעל דברים יגש אליהם" [שמות כד], יגיש ראה אליהם, רש"י.

והאחרונים [ראה "פני יהושע" וחתם סופר] התקשו, שהרי בכבא קמא שם אמרו, שדין זה סברא הוא, והפסוק נדרש לענין אחר, ולמה אמר רש"י, שהמקור לדין "המוציא מחבירו עליו הראיה" הוא מן המקרא!?

וב"ברכת אברהם" תירץ, שאם סברא היא, הרי יש לומר "מיטב שדהו" גזירת הכתוב הוא לאפוקי מן הסברא. אבל אם מקרא מלא הוא, הרי יש לנו לפרש את מה שכתוב "מיטב שדהו" באופן שלא יסתור פסוק אחר.

ב. האחרונים הקשו, הרי אפשר ליישב את דברי רב אידי בר אבין באופן שהניזק טוען ברי והמזיק אומר שמא?! ראה בפני יהושע, בחידושי רבי עקיבא איגר, וב"אילת השחר"; וראה עוד ב"חידושים מכתב יד" ד"ה הכא במאי עסקינן.

1. א. ולא אמרו איפכא, שעידית דמזיק כזיבורית דניזק, כי לכולי עלמא אינו נותן אלא מעידית שלו, ואינו מחוייב לקנות, תוספות.

ב. והנה רבי עקיבא איגר הסתפק: למאן דאמר "בדמזיק שיימינן", אם קנה אחרי ההיזק קרקע יותר משובחת, האם סגי ליתן עידית שהיתה בשעת ההיזק, או שצריך לתת לו עידית